

КОММУНИСТЕРНИҢ БЕДИК ИДЕПКЕЙИ-БИЛЕ

Партия организацияларының амьдралына чыгуула болушун — отчет-сонгулалар хуралдар Улуг-Хем районунун партия-организацияларында үргүлдүрүлүшкөн. Буларга күш-ажалчы коллективтеринин дайымы өзү, шуула материалдык чагай кеңикти бугурун турар черлерде 28 үлүктүрүн ичиде хуралдары коммунисттерин беккейи-беле эрткилээ. Ол хуралдарга партия-организациялардын үчүдүндө СЭКП кезигүүнө шүтү олурушкан болгаш олардын 53,2 хууу санал-ошадарын берген.

СЭКП-нин XXV съездинини база СЭКП ТК-нин оон даражындагы пленумунун шийтүүлөрүн, онгу беш чылын даатгаларын күөсүдирини ажалчы чониярны күжү-облаластаар, коллективтерге партияны организастыг болгаш идея-кижизилестиг ажалчы күшүдүрүн талазы-биле партия-организациялардын болгаш харыс-салымын күшүдүрүн, ажал-херекке коммунисттерин иделкейини өскөн болуп эрткилээ хуралдар көргүскөн.

Ол хуралдарын белекээрине болгаш эртеририне партия-организациялардын секретарлары болгаш өскө-лаа харыс-салыг ажалдакчылар киришкен. Оларга коммунисттерин бот-идекейи улам көдүрүп, ажал-херектин чедишкенин талаларын болуру-чугуру-биле үнелешкен, байдалын шүтүмчүлөккө өзү-биле көргүскөн.

Чамдык ажал-агыларын, чамдык Чогуула салбыр-нын машина-трактор мастер-склазында С. Доо, Будун-Горек салбырындын №1 хойжу бригадасында А. Сүүр-оол болгаш санаа берген өскө-лаа коммунисттер чер ажалындык культураларын беккейи-беле эрткилээ. Ажалы-техниканы камналгалыг ажаллаар, ортумак эвенонун кадрларын кичээнгени күшүдүрүн, коллективтерге социалисттик чарышты организастаарын өккөжүдүрүн, малчыларын эргежок чыгуула бааранар-биле хандарындык талазы-биле четтерге докт-тап, шүтүмчүлөккө кыл-ганар.

Ары-Бажи, Арыская, Урбун сүт-бараан фермаларында, «Ак-Турга» совхозта №1 болгаш Эрмайин хойжу бригадаларында партия-организациялардын хуралдары организастаар ажал-агыларын күшүдүрүн, ажалдык беккейи-беле эрткилээ. Ажалы-Шынаада коммунисттеринин 70 хууу мал ажалында ажаллап, олардын хойу саанчылар болуп турар, Ферма-нын күш-ажалчы коллектив бо чылдык үшкү кварталында сүт бугурунун планын 122,2 хуу, күрүөсө садарын 124,3 хуу күөсүдирини чегин алган. Бир өккөжө ошаптыр сүт сазын 21 килограммга көөдүткөн. Оон ичинде 17 саанчыларын 12-ин чыл планын хуусаа бетинде ажал күөсүткөн. Коллектив 50 тонна сием белекээр планын 104 тонна чегинген, Сөгения пресстээн. Савадий кылды.

Дүжүт ажаан ажалышкын, саздын болуп, пресстээн Кара-Чыраын ховуларынга организастыг чоруттунган. Партиянык бригада эге организастаарын отчет-сонгулалыг хуралдарынга планын болгаш социалисттик үлүктүрүн бугурунун муракчылары хойу-биле дем-легеттинген. Чижээ, Ажалы-Шынаа фермазында саанчылар Ольга Дамы-Белек, Доржу Соскармаа чылда саап ажал сүдүндөн тус-тузууда 9-10 тоннаны ажал бугурун. Хойжу Кыргыс Чамбаа 1375 кг. дүк бугурун 1504 кг. чегинген. Партия организацияларындык

амы-Шынаа фермазындык кадрчыларындык үлүктүрүн ажал саздын болуп, инектерин чамдыкын өккөжөйи, орай саап турарын шүтүмчүдөн. Б. Шараян бодунун саналы-га мынча дээн: — Бо чылын малга хой саген белектеринген. Ол хер-де-ле чамдык сүрөттөрүн кажаллаваанын мал чий, сазы бозун, төгөткөн эгелээ, СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ин Министрлер Чогуулинин бугу малчыларга, механизаторларга болгаш көдээ ажал-агы ажалдакчыларынга нияттин малын кам-галап кадалаарын үлүктүрүн беле өккөжөдөр дугайында хуралдарга деткип, коммунисттерини кичээнгенин өлгө уг-ландырган.

Оон-биле кады отчет-сонгулалыг хуралдарга «Идеолог-туту, политика-кижизилестиг ажалды улам инай экижидер дугайында» СЭКП ТК-нын доктаалын ботталарын, коллективтерге идея-кижизилестиг ажалын ол чыгуула документтин негелестиге дугурун тургузарын, көдээ ажал-агыларын амьдрал-чурт-талгаларын культуралык беккейи-беле дугайында ажал-агылар база улуг чери ээлеп турар.

ПАРТИЙНИ АМЫ ДЫРАЛ: отчеттар болгаш сонгулалар

тага чедирип алган. Кышта-лаашкыга септелген болгаш белектерди муруну чылдык-тан эки чоруткан, сүтү бугурун, ону са-лар талазы-биле чылдык социалисттик үлүктүрүн долдуру болгаш ажал күөсүдирини болуру. Ол бугу чедишкенин партия организастаарын ортузуна организастаар ажалын эки түнелди болгаш хуралга демделгэн.

Иштин-Хем сүт-бараан фермазын, ила хойжу бригаданын күш-ажалчы коллективтерин, механизаторлар болгаш таракчалар совхозун үшкү кварталда күрүөсө садар экинин, сүдүдүн болгаш та-раа, дүк садарын чыл планын ажал күөсүдирини төлө-литиг үшкү кичээлери коммунисттерин отчет-сонгу-лалыг хуралына демделгэн.

отчээни тодаргай сайгарып көрүшкөн, ажалда бар чет-пестерге, шийтүүлестигейн турар айтырларга, ажал-лаштыкымаа куралдыр-ларга коммунисттер улуг кичээнгенин угландырган. Кайы-лаа фермаларын ажал-агынын хол алдыр-мал ажалы, мичанга оон продуктууну көөсүдирини кол сорулга болуру. Ферма ажалдакчыларын, специа-листтерин ролон болгаш ха-рыс-салыг беккейи талазы-биле чогуур хемчеглер алды-май турарын, мал ажалында сэмчыл, кайы мааан чок чарыгдар, ону оорларды руктарын чиктерини чорут-кун, коммунист Р. Чогуу-ту Иштин-Хем фермазында кадарчыларын харыс-салыг болуру инектерини чийип, ам-лаа үш инек тывалыкын, коммунист О. Тоспай Ал-

Партия-организацияларындык отчет-сонгулалыг хуралына болуру коммунисттерин шүтүмчүлөккө саналдарын партиялар болгаш эге организастаарын амгы ула-де-гуур-туулдарын кылды, чег-пестерин дүргөн чылдарын хемчегтерини ал турар. Д. АРАКЧАА.

«Шынын» штаттан даш-каар корреспондентизи.

Краснодар хоорайга крайын ажал-агыларын ногаалар, чи-мистер, виноград болгаш шай бугуру эстүрү талазы-биле бугуру-лестигин хөгжүлдүрүн дегелге беле эрткин. Сад болгаш виноград ажал-агынын Сонгу Кая-каз зонанын эртем-шичилел инсти-

тудунун организастаарын ол дегел-геге барык 90 колхозтарын бол-гаш совхозтарын продукцияларын дээр хевирлерин көргүскөн. ЧУРУКТА: «Краснодарский» совхозтун дегелге ногаа, чимистер, Е. ШУЛЕПОВТУН фотозу. СЭТА-нын фотохрониказы.

МАЛЧЫНГА ДУЗА

Баан-Бол суурда албан ор-ганизация чери-ле хой. Олар-нын арамында суурну кичи өмчөлөнгөн коллектив база улуг коллективтерини саны-га киржир. Чокта чаа өмчөлө коллек-тивни «Улуг Хураа» совхоз-

тун малчын Сат Бакан-оол-дун Ак-Ишта кыштагына нефтен. Олар совхозта база мал бригадирини Седи-оол Чыг-банын удуртууламы-биле мал-чыннын ийн араа бажынын малгаптан, чугайлаан. Чус баш казыра кирер кажалын

карын ший, чылыгтап. Ыш-тык мал ажаага төгөр 28 тонна элети 20 километр өске черден болуп, ол кыш-тага чедиргенер. М. СЫГЫР-ООЛ. Кызыл район.

Болбурзектин, судалы

СЭТА-НЫҢ КОРРЕСПОНДЕНТИЛЕРИ ДЫҢНАДЫП ТУР

ДЕЛЕГЕЙ БАЙДАЛЫНЫҢ ДОПЧУЛАЛЫ

«ТАЙЫҢ БОЛГАШ ТУРА-СОРКУТ ЧУГААЗЫ»

СЭП ТК-нын Чингине се-кретари, ССР-нин Дээди Со-ветинин Президиумун Дар-газы Л. Н. Брежневтин Бер-линге болган байыраага чу-галында амгы үеин делегей байдалын анализ болгаш Европада быгык тайбын хандарын болгаш делегей амьдралын ойу келген өскө-лаа чыгуула айтырларын шийтүүлөрүн дугайында сөгү салымчынын сийнек-тен тодаргай саналар кирген, мичанга ол чугаа бугу деле-гейге калбак үнелешкенин болдурун.

Делегейни хой-ниини ол чугааны Совет Эвилелин чыгыштык чок болгаш тай-бынга амьдралын бугурун политикамын херек кыры-га ботту иделди кылдыр үнелээ. Швейцарияда — Европанын дал ортунда чуртта — үнү турар «Трибун де Женев» солун ол чугааны «тайбын» болгаш чагай тура-соркут чагазы кылды тодаргайлаан. Европанын өскө чуртуун — Австралиян калкына В. Крайскийн чу-галыны биле алдыра. Л. Н. Брежневтин делегей Евро-пага дүжүрүтүг чорукту чы-мырларындык политикамын хандарын ичиде болурун.

Европада дүжүрүтүг чор-уктун чымырларындык мынчага дээр болуру-чугуру-биле калбарыныга бугурут кижилер беккейи совет эгелески саналдарын ботту бугурутү аажок илерей болганын ооран былай дүжүр ший-лаанар. Оларын «ык өрө-ни көөрүнү» эргежок чыгуу-лазын дугайы ам Вашинг-тонда болгаш НАТО дээр аг-рессия блоктун кезигүүнө өскө-лаа чурттарын найыс-ладарында чугаалап турар; бир таварылаа ичиде ажал-ыг чугаалаашкынар Л. Н. Брежневтин саналдарын илап көөрүнү, оларын бугу тала-зы өрөни көөр дээр күөсү-дүн дугайы херекчелер тур-ар. А өскө таварылаа чы-гуу-лаа таварылаа толарын көрөйи чыда-ла, ол санал-дын учур-туулан куулаары болуру орадалышкын, ичиде болуру турар. Херектиг уч-тур Барын Европада чеге-лендиктерини немей өсү-рүнү, уаураанын тур-жугушкуну чидегиликтерин чыгуу турар ичиде кичи-лер ол орадалышкын ичиде биле кылган турар. Ичиде угандышкын үлүгүр бугуру шаап турар, олар тайбы-че, чагай кожа-хелбээ зог-унаашкычы, казы ажал-дакчыга чыгуу болгаш.

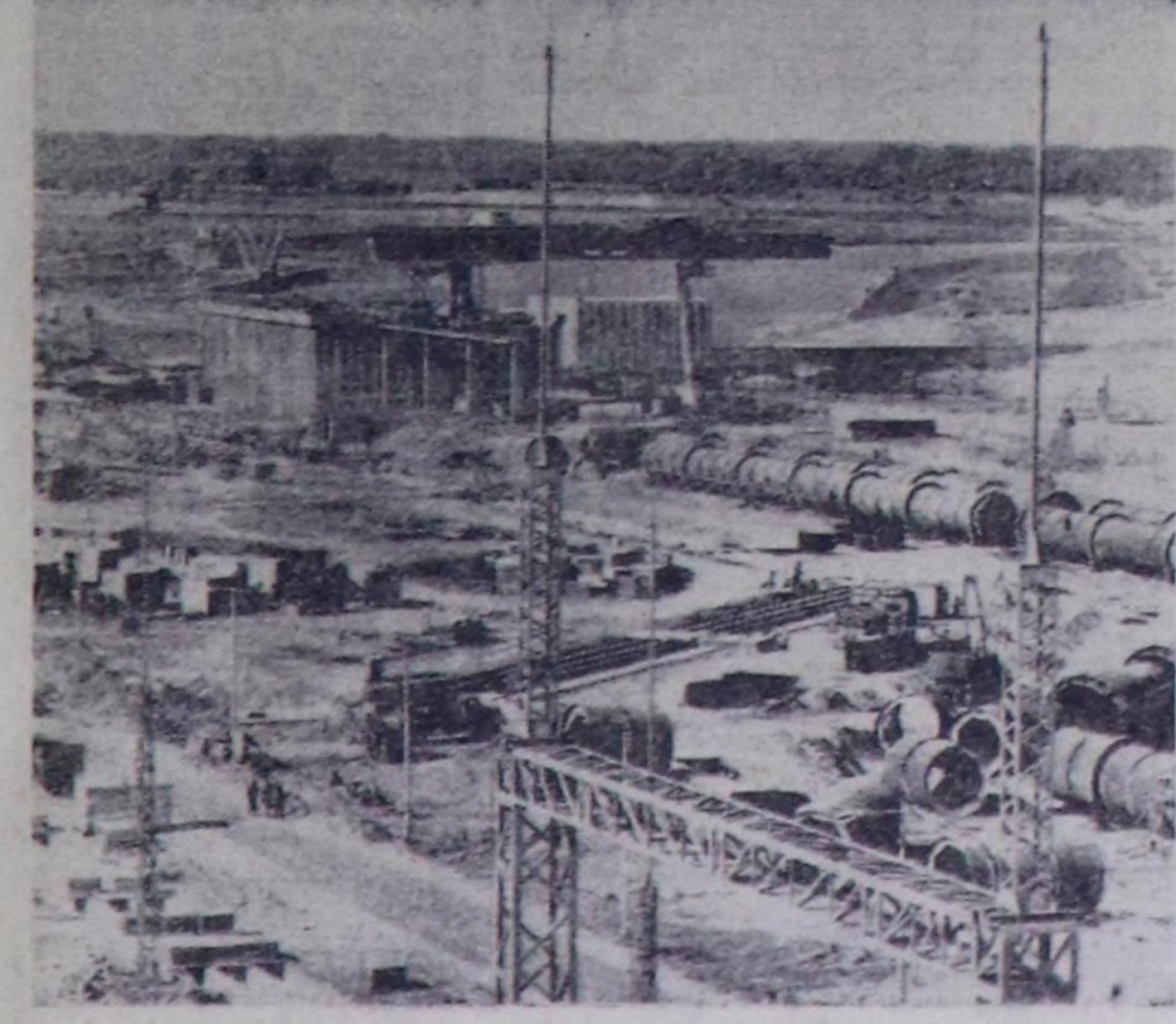
Совет Эвилелин бодунун тө-дө сөзүн сөгдөөн, улустарын, хамыктын мурунда Европа улустарын, эрге-ажмета-рынга таарышкан оруту ай-тыкан. Ам хамык учур — Ба-рын чүте.

ЯПОНИЯ: СОНГУЛДАЛАР ЧУНУ КӨРГҮСКЕНИЛ
Японияга эркен бугу-ниги парламент сонгулаларын чыгыштык парлага кичээ-ниг салышкан. Чагырчык либерал-демократтыг партия бодунун беккейиш туржун хуусаа бетини сонгулаларын дуузын биле алып алы-рынга болгаш чуртун хой-лудууку дээди органына «туршуту хой нуруну» бо-лунга хандырып алдырыга корал салган, ажалы пала-таны ай мурунда таракчы-ны билдинер болгаш. Ону чег-ип алар төлөө, либерал-де-мократтарга 511-ден 271 де-путат маналын алдыр эрге-жок чыгуу турган. Ичиде чур-тон сонгулалар бир ажал шийтүүлөрү — баалаашкы-нын консерваторларга чыгуу 248 олуту берген — ажалы палатаны таракчыга чедир алаа оларын ээлеп турган олутуна бирө чегээ.

Япониянын Компартияны сонгулаларга ык улуг те-дишкенин болган. Комму-нистер дээп 5,6 миллион ажал сонгулалар болду, оларга 39 мандат берген. Ажалы палатага бодунун төлөөгө-дөн ийн ажал катал көөдүт-көн, Япониянын Компартия ам партияны бугу тогу-түдө өң хой кижилер парла-мент фракциязы болуру.

Япон парламентте оппо-зиттиг кол күш — социали-стер чедиме чок болган. Иш-тики чуртталарын болгаш коммунистер биле сонгулаа мурунун чыгыс ай болуру туржун илап алаанын түнелдиге Япониянык Со-партиям чыгуу 107 олуту алган (1976 чылдын сонгу-лаларына 123-ту алган тур-ган).

Политикамын япон улус-тун хон чоктамышкын өскө либерал-демократтарын ат-алдарындык улуг куулап ооранын дугайы сонгула-ларын түнелдери херек-челээ. Консерваторларын чедиме чок болганын чыла-аанары — Япониянык та-варжы бергеи экономиканы өргөткөшкенин ажал эр-тер шийе чогу (инфляцияны дүргөн өзүлгөн, ажал кө-стөрүн көөдүрүн) да, чыгуу-буру арга-биле ажал-мө-гүн бугурууларга япон ча-зарты болгаш либерал-де-мократтыг партияны улуг ажалдакчыларын киржил-гези-лаа, ичиде болган лаш-тык политикада реакцый-улангышкыларын күтө-лишкенин (милитаризмни) катал төртүтүшкүнү, япон-америк шийе казы ажалдакчылаам болгаш өскө-лаа ол чикетки чүүлдер да болган.

АКЫ-ДУҢМА КАДЫ АЖЫЛДАЖЫЛГА

Бенгрияда атомнуг энергетика-нын баштайгы тудуун — Пакш АЭС-тин тудуу эгелгэн. Оон төлөвилелин совет инженерлер ажалдап кылган. Станциянын баштайгы блогун 1980 чылдын төнчүзүндө ажалдап кинер. Акы-дуңмалык социалисттик чурттар — ССРЭ, ГДР, ПУР болгаш ЧССР энергетиканын улуг тудуунга реакторларын, турбиналарын, са-налга машиналарын болгаш өскө-лаа дериг-херекселдерин чорудуп берип турар.

ЧУРУКТА: АЭС тудуунун участогу.
МТИ—СЭТА-нын фотозу.

АЛЖИРНИҢ ПРЕЗИДЕНТИНИҢ МЕДЕГЛЕЛИ

БЕПРУТ. (СЭТА). Делегей-нин дүжүрүтүг чорунун чымырларындык хандарын болгаш ажал-агы бугу со-циал тургузулуг ку-рууларын тайбын ко-жа-хелбээ догунаашкыны, хостала, хамарышпас чорук-ка болгаш национал тускай догунаар чорукка бугу улус-тарын эргелерин хулеп көө-рү дээп Алжир демисеип тур-тар деп. АУДР-нун президенти Бенджедид Шалли «Аль-вастан аль-араби» журналга интервьюсуна меделгэн.

Чоокку Чөөн чүте байдалга хамарыштыр ол районга бж-жык болуру чөптү тайбынны тургузары Палестинанык араб улусунга бот-башкарышпас болгаш бодунун хамарышпас күрүөсүн тургузар эргени талып бергезиле болуушаа деп, ол өккөжө демделгэн. Палестина айтырын шийт-пүүлгө Чоокку Чөөн чүте дүжүрүтүг чорук хе-мээр артар деп, Бенджедид Шалли чугаалаан, Ол районга бугу таламы тайбынны тургу-зарын сонгаарлашкан Египет биле Израильдин арамында чыгыс таламы керезин болгаш Садаттын «бу-чурмууну» дү-жү берикти политикамын Ал-жирни президентини шийт-пүүлгө биле буруу шалкан. Имперализм болгаш сионизм араб чурттарына ыкмышкын кылдыры орадалжып, оларын хамарышпас чорукка кыж-жал, араб чыгыс элти чара-рын орадалжып турар деп, ол айттыкан.

Чыгыс таламы дугуржу-лага улуг чыгыс аай фронт бот демисеиринге арабтар-нын шийтүүлгө чорук кир-гүскөн араб чурттарынын кү-рүөсө болгаш чааа башкына-рын Багдадга болган чөү-лө хуралында белек үнелгэн Бенджедид Шалли берген.

АКШ нурукутуу мичан Изра-ильди «айыл чок чорук» хандары болгаш анаа «кы-зыл-лаа ыкмышкын» кыл-гас деп. Д. Картер меделгэн. Вашингтонун киржилгези-биле чарган чыгыс таламы египет-нарык дугуржулаган президент мактан. Ол дугур-жула Чоокку Чөөн чүте чөптү болгаш бугу таламы шийтүүлгө чедип алы-рынга чыгуу дуулаваан эвес, харын сир дээр, ол районга байдалды улам чидегилик-теринге оон чедирген балжигер болган.

